Druh hrčky rozozná odborník často už podľa jej umiestnenia na tele.

Radšej s nimi von

Mnohých hrčiek vás bez problémov zbaví chirurg pri lokálnom znecitlivení. Najčastejšie ide o lipómy, gangliómy a aterómy.

Väčšina viditeľných hrčiek je nezhubná a nemusí vás špatiť. Ako laik ich nemusíte celkom rozlišovať, no ide o hrčky rôzneho pôvodu. „Lipómy sú tukové hrčky, gangliómy sú prejavom kĺbového ochorenia a nezhubné cysty aterómy vznikajú v dôsledku zablokovania kanála mazovej žľazy," objasňuje chirurg Július Muranský.

Lipóm

Namnožené tukové tkanivo v podkožnom tuku, lipómy, sa najčastejšie objavuje v oblasti pliec, chrbta, hlavy a končatín. Trápia o niečo viac mužov, hlavne obéznych. Rastú pomaly a nenápadne. Niekedy ich objavíte pri schudnutí, keď zmizne okolitý tuk, takže môžete mať mylný pocit, že sa vám pod kožou objavil nádor. Prečo lipóm vznikne, nie je väčšinou jasné. Príčinou môže byť napríklad dedičnosť či dôsledok úrazu alebo zápalu. „Lipómy môžu byť obalené v jednom obale, ale aj do viacerých ložísk vedľa seba, prípadne rozrastajúcich sa chobotov. Nezasahujú do kože a do hlbších štruktúr, časom sa však zväčšujú," vraví lekár. Lipóm môže dosiahnuť veľkosť aj vyše dvadsať centimetrov.

Ak bolí, vyrezať

Okrem toho, že ide o estetický problém, môže lipóm začať bolieť. „Je to vtedy, ak sa nachádza v blízkosti nervových zakončení alebo ak sa v dôsledku tlaku či úderu zapáli. Nepodceňoval by som ani nebezpečenstvo zvrhnutia lipómu na liposarkóm," upozorňuje doktor Muranský. Za ideálne preto považuje hrčky odstrániť čo najskôr, kým nerobia žiadne problémy. „Odstraňujú sa v lokálnej anestézii cez rez s veľkosťou tretiny až polovice lipómu. Je dôležité vybrať lipóm v celku, respektíve všetky lipómy vedľa seba, inak hrozí, že sa vytvorí znova." Všetko sa odosiela na histologické vyšetrenie.

Ganglióm

Gangliómy vznikajú najčastejšie pri preťažení kĺbu, keď sa pri zápale premnoží vnútrokĺbna hmota s konzistenciou gélu a jej pretlak vytvorí cystu. Hrčka sa zväčša objaví na zápästí, ale tiež na prstoch, kolene či členku. Nejde o nič nebezpečné, ale zápal treba preliečiť. Buď konzervatívne, podávaním liekov, prípadne malým chirurgickým zákrokom. „Pri gangliómoch je vyššia pravdepodobnosť recidívy. Často sa vyskytujú u ľudí, ktorí majú aj iné druhy hrčiek, hlavne lipómy a aterómy," konštatuje doktor Muranský.

Ateróm

Na miestach s vyšším výskytom mazových žliaz, najmä na hlave – vo vlasoch aj na tvári –, tiež na krku, dekolte, bruchu, ramenách či chrbte sa v dôsledku zablokovania týchto žliaz môžu vytvoriť nezhubné cysty, aterómy. Ide spravidla o mäkké, guľovité hrčky, no môžu narásť aj do veľkosti slepačieho vajca. Naplnené sú hustou, zapáchajúcou hmotou. Ak sa ateróm zapáli, je bolestivý a červený. Najvhodnejšie je chirurgicky ho odstrániť v pokojovom štádiu pri lokálnej anestézii. „Potrebné je nielen ho prederaviť, ale dôkladne odstrániť aj puzdro, aby nedošlo k jeho obnove," zdôrazňuje chirurg.

Pod vlasmi mnohí skrývajú všelijaké hrboľaté tajomstvá.

BARTHOLINIHO CYSTA

Na oboch stranách vchodu do pošvy je malá Bartholiniho žľaza, ktorá produkuje hlienovitú tekutinu na udržanie vlhkosti pošvového vchodu. Ak sa vývod niektorej žľazy zablokuje, môže vzniknúť jednostranne malá cysta, ktorá vám nebude prekážať. No ak narastie, pokojne aj do veľkosti golfovej loptičky, spôsobuje nepohodlie až bolesť. Ak sa cysta infikuje, vznikne naozaj boľavý absces Bartholiniho žľazy, ktorý sa môže zväčšiť až na veľkosť vajíčka. V priebehu života sa problém s Bartholiniho žľazou objaví asi u troch percent žien. Treba ho konzultovať s gynekológom. Riešení je viacero, od sledovania hrčky až po chirurgické odstránenie celej žľazy.